

GOŁOTA (36) *sb m i f*

m (35), *f* (1) [w znac. II.].

Oba o oraz a jasne.

sg N gołota (20). ◊ *G* gołoty (1). ◊ *D* gołocie (1). ◊ *A* gołotę (6). ◊ *I* gołotą (5). ◊ *pl A* gołoty (1). ◊ *L* gołotach (2).

Sł stp, Cn notuje, Linde XIV(XVIII) i XVI – XVIII w.

I. m Człowiek ubogi, najmujący się do służby; włóczęga; obdartus; w nomenklaturze prawniczej: człowiek nieosiadły; *de lapide emptus, mediastinus, proletarius servus Mącz; capite census a. sine censu homo, cui non est nummus, cui nihil est nisi una lingua, qui abiurat si quid creditum est Cn* (35) : Niedawnom ták od was flychał Ze bog co miał wśytko rozdał A prawie przed śwą dobrotą Máło nie zořtał gołotą *RejRozpr B3; Mediastinus, Gołotá/ palipiecek/ to yeřt sługá křórego ku nápodleyřym posługóm vřzywamy. Mącz 213b, 325a; OrzQuin C2v; Ale co tych zuchwálcow v was ieřt/ křorřy wiedzác že poimáni bydř nie mogá/ ář jure victi, broiá dřiwne á nie fłycháne złořci/ á vchoway Bože nań o one zbrodnie *proteřtátiq* vczyniř/ to wnet zábije/ y ták broi gołotą będác *GórnRozm H3v; W Prořbách o Gołotách [de Gołotis JanStat 652]/ y Inquilinách/ (Komornikách) tułaiących fie/ pořtánawiamy SarnStat 666, 118, 119, 480, 549, 632 [2 r.], 756; Zebyř zátym przyřtěpu řobie do wřyřtkiego Nie zágrodił; być tego zádáć niemořono Zeř gołotá. CiekPotr 52.**

W porównaniach (5): *RejKup v4, v7v; Ale pewnie nie w kmiotki/ lecz iáko gołotá/ Muřiřz thám reřpndowáć/ á oná niecnotá Teraz fie tám okaře/ coř nędznikom broiř RejWiz 122v; Prot C; RejPos A5.*

Szeregi:»gołota abo hultaj« (1): Ráká sřowo Zidowskie, znáczy nędzniká, gołotę, ábo hultáiá. 2 Kron: 13.7. ábo y błazná. *WujNT 18 marg.*

»gołota, (a, i) nieosiadły« [szyk 3 : 2] (5): Záię iuř my pořlednieyřzy vnieřlichmy fie zá obrázy/ zá fłupy/ zá filary/ zá dymy/ zá zioły/ řzukáiác Páná řwego po řwiáthu iákoby gołothy á nie ořiádřego. *RejPos A5; SarnStat 494, 524, 525 řp, 1308. [Ponadto przy innym szeregu 1 r.].*

»gołota albo (alias) obłomek« (2): GDy fługá czyy rzeczony gołotá/ álbo ináczéy obłomek [*Golota aut Obłomek JanStat 582*]/ řářiádowi páná řwégo álbo komu innému řzkodę álbo křzywdę vczyniř/ pan iego będřie powinien zań dořyć vczyniř. *SarnStat 524, 666.*

»odartus albo gołota« (1): IEřli nieořiádřy/ álbo ináczéy/ Odártus/ álbo gołotá [*Odartus alias golota JanStat 583*] křóremukolwiek byřby w czym winien/ ma odpowiádác w řádzie Grodzkim o káždá rzecz. *SarnStat 524.*

»sřuga, (a) gołota« = *famulus golota, servus golota JanStat* (6): Gdy fługá a zwlářzczá gołotá vczyniř komu řzkodę/ zá tákiego pan ma iego dořyć czyniř. *UřPraw Dv; De lapide emptus, Nápodleyřzy sługá/ Gołotá. Mącz 184a; SarnStat 524 [2 r.], 666 [2 r.]. [Ponadto innym połączeniu strukturalnym 1 r.].*

»gołota albo ubogi« (1): iř wielekroc fię to trafia že w zwádřie/ ná bieřiedřie gołotá/ ábo kto barřo vbogi/ ráni kogo řzkodliwie bárřo. *GórnRozm I.*

W przen (2) : *KrowObr 57; Iuř tám cnotá gołotá/ á řumnieniu teř ad banniendum rok zřožono. RejZwierc 63v.*

a. *Człowiek wydziedziczony (1)* : Acleros, exhaeres, qui haereditate privatus est – Gołota. *Calep* 18a.

II. f *Golenie (1)* : Rasura – Gołota, golienię. *Calep* 893b.

Synonimy: **1.** *hultaj, nieosiadły, obłomek, odartus, palipiecek, ubogi*; **2.** *golenie, skrobanie*.

Cf **GOLENIE, GOŁEK, GOŁOMĄD, GOŁOMĘDKA, GOŁOSZYJCA**

ZZa